

Det ska tydligen
vara helt jävla
omöjligt att hitta
klassmarkörer nu
för tiden. Agnes af
Geijerstam flanerar
i ett osentimentalt
New England,
där seglarskorna
och de irländska
fiskartröjorna
ersatts av flip flops
och mjukisbrallor
– mitt i vintern.

Text Agnes af Geijerstam

Det finns två second handbutiker i Boston som är värda att besöka. Eller, den ena ligger faktiskt i Cambridge, staden nordväst om Boston med Harvard och Massachusetts Institute of Technology. The Garment District, som den heter, består av ett våningsplan i en gammal skruttig industribyggnad. Golvplankorna knarrar oroväckande, butiken är fylld av käcka maskeradkostymer: "gaypolis", "foxy sjuksköterska", "rolig gris" samt en mängd osorterade kläder. Av detta kan man dra slutsatsen att de Boston/Cambridgebor kläderna härrör ifrån gärna bär rock modell enorm på vintern. Och att studenterna på Harvard och MIT främst shoppar här när det nalkas Halloween och inte är så intresserade av att köpa begagnade tweedkavajer (deras lärare kanske gör det i stället). Bland de gamla vanliga polyesterblusarna finns däremot en oproportionerligt stor mängd kabelstickade ulltröjor, madrasskjortor, slacks och ett par närmast antika rödrutiga skidbyxor i halvcen-timetertjock ull med mudd. I skohyllan står loafers och schweiziska vandrarkängor.

Det känns lite som att vara i ett spontant museum över preppyn.

Ett mer fokuserat museum hittar man i gentrifierade Bostonstadsdelen South End, i ytterligare en gammal industribyggnad. Där säljer Bobby from Boston preppy-parafernalia från de senaste hundra åren, i en stor lokal fylld med antik butiksinredning, glasdiskar, mörka trähyllor, stora golvspeglar, skohyllor och ett biljardbord. Bobby själv, en distingerad svart man i 60-årsåldern, och hans medhjälpare som ser ut som ett 16-årigt mod (vilket han säkert också är), har allt man behöver för att se ut som om man tillbringat alla sina somrar i farmors feriehus på Nantucket, Massachusetts.

Enda problemet verkar vara att ingen i Boston längre vill se ut så, inte ens de som bara behöver leta i garderoben på nämnda sommarhus. Bobby berättar att kläderna i butiken i stället säljs till filmkostymörer, vintage-Ralph Lauren-samlare, och modeoffer som gärna klär sig i originalet till den där stickade sporttröjan med numret på magen eller en ubåtsrock i skinn från något fjärran världskrig.

I den underbara *The official preppy handbook* från 1980 hamnar inte Harvard på listan över de mest preppy collegen. Däremot verkar en stor del av de personer som hamnat i bokens "prep pantheon" ha gått på universitetet här. Boken är som en antropologisk guide till New Englands överklass-wasps, där både kläder och umgänge avhandlas på ett kärleksfullt ironiskt sätt. Med tanke på att stor vikt läggs vid preppyns klädmässiga konservatism, så trodde jag att det åtminstone skulle gå att sikta något enstaka exemplar på centralpunkten i universitets campusområde, Harvard Yard. 26 år må ha gått sedan *The official preppy handbook* gavs ut, men om något håller så länge borde det ju vara preppyns klädsel. Icke. Collegekidsen hasar runt i mjukisbrallor, New Balance-skor och den tristaste sortens pösiga jeans. Dessutom siktar jag ett antal fötter i flip flops. I december. De lite äldre studenterna har liknande kläder, om än åldersanpassade (Gap istället för Urban Outfitters).

Kanske är det dagens version av Lacoste-tröja och slitna, illgröna manchesterbyxor. Men det känns inte så, speciellt från ett svenskt perspektiv, där ju pastellfärgade skjortor och seglarskor från Sperry Top Sider setts på allt fler män de senaste åren. Ordet "preppy" har blivit en klyscha i svenniga mansmodetidningar, nästan i samma klass som "rockigt".

Tillbedjan av New England-modet fungerar på distans, men får sig en rejäl törn på plats. Inget ställe kan som ett ameri-

uppfostern som gör att man inte behöver skicka undringar över klädsel till etikettspalten och en grupptillhörighet som inte behöver bevisas annat än med det släkträd man fått till skänks – den har förstås inte försvunnit. Däremot försvann de tydliga identitetsmarkörerna ju mer casual friday det blev. Preppyn blev ett stilval på samma sätt som goth eller vad som helst.

Samtidigt försvann de mest tilltalande delarna av preppy-grejen: chosfriheten och det lekfulla i att män kan bära gräsgröna byxor och rosa tröjor med broderade valar. Det ligger en sorts androgynitet i hela modet, som sannolikt är så obrytt för att könsrollerna är tillräckligt stabila för att man ska kunna leka med dem. Du är man liksom, du behöver inte bevisa det genom att bröla och definiera vissa färger som "kvinnliga". Eller det faktum att en arvtagerska kunde heta Caroline Kennedy och beskrivas med orden "Under fyra år på Harvard Square rörde inte en syntetisk fiber vid hennes kropp. Hennes lacrossespel var hänsynslöst, hennes brunchteknik bländande (till bords med tre presidentättlingar, kedjerökande)." Idag har vi Paris Hilton och istället för George Bush den äldre ("kvalificerad till The prep pantheon för sin oantastliga stamtavla och uppförande. Ronald Reagan beskrev honom som 'en preppie, en Yalie, en vekling'.") har vi George W Bush som hellre hänger på ranchen i Texas än i Kennebunkport, Maine.

I en krönika i amerikanska centerliberal-tidningen *New Republic* i höstas skrev jour-

"Inget ställe kan som ett amerikanskt universitet

uppenbara hur trist dagens avslappnade 'mode' är"

kanskt universitet uppenbara hur trist dagens avslappnade "mode" är. Ingen sticker ut, ingen verkar någonsin ha brytt sig om hur de klär sig – bara om själva konsumerandet i att köpa ytterligare ett par Seven-jeans eller ännu en t-shirt från Abercrombie & Fitch. Och det är här skillnaden kan hittas.

Visst gör nya, tuffa designer i New York en sorts uppdaterat amerikanskt sportmode, men preppyns kläder var i grunden frikopplade från trender. Det fanns liksom ingen poäng i att köpa nya grejer hela tiden.

Originalpreppyn är död. Den dog faktiskt redan för mer än 20 år sedan, ungefär då rugbytröjan och chinosen tog sig in i medelamerikanens garderob. En av medförfattarna till *The official preppy handbook*, Carol McD. Wallace, skrev för två år sen en krönika i *New York Times* där hon konstaterar att det var någonstans i början av 80-talet som alla möjliga plötsligt anammade preppystilen, och därmed undergrävde hela identiteten som ursprungligen följde med kläderna. Kanske var det boken som outade subkulturen, kanske var det Ralph Lauren. Att Brooks Brothers köptes av en varuhuskedja, att LL Bean gick från att vara "det där stället i Maine där man köpte sina knytjänkor" till att bli ett nationellt varumärke.

Preppyn dog alltså i det ögonblick som medelklassen vågade klä sig lite mer avslappnat. Den interna informalitet som alltid funnits hos överklassen – med självförtroende som räcker för att ramla in på festen i tenniskläder och ombytet i väskan, den

nalisten Michael Crowley om detta. Han undrar om inte preppyn är på väg mot sin återuppståndelse, fast denna gång från vänster. Han tar Ted Lamont som exempel: en politiker som i höstas blev demokraternas kandidat för Connecticut i senatsvalet, och med närmare en miljard på banken och obefläckad preppybakgrund en oväntad företrädare för antikrigsrörelsen och anti-Bush-vänstern.

Även om man räknar bort pengarna och det övertag de medför går det att förstå varför Michael Crowley tror på Ted Lamont. Preppyns konservatism blir tilltalande i ljuset av ett samhälle där det är ett helt normalt fritidsintresse att shoppa. Att bära gamla kläder och inte konsumera hysteriskt är ju idag närmast rebelliskt.

Det är egentligen bara klassaspekten som stör. Fixeringen vid New England och dess överklass kan ses som en längtan tillbaka, en reaktionär önskan om kärnfamiljens återkomst, en stabil klasstillhörighet där man föds in i en grupp som kommer ta hand om en. Koderna som avslöjas i *The official preppy handbook* användes förstås, medvetet eller omedvetet, för att utesluta andra – med större samhälleliga konsekvenser just för att det var en överklassens subkultur.

Men om man struntar i det och tar grundregeln "break all the rules, just look good doing it" till sitt hjärta, festar som en tok och inte glömmer att bjuda tillbaka eller skicka ett tackkort efter middagen – då känns benämningen preppy ganska skön.